

Hans Davina (LNV) over innovatie

'Het is meer passie dan planning'

Een nieuwe manier van communiceren is nodig om de kennis van onderzoeker, ondernemer en student met elkaar te verbinden. Want alleen door verbinding van verschillende werelden kan innovatie ontstaan. Die boodschap brengt Hans Davina bij zijn overstap binnen LNV van kennis- naar voedselkwaliteitsbeleid.

Kennis is een machtig en waardevol instrument om vernieuwingen te bevorderen. Het is immers het uitgekiende kennisbeleid geweest, dat de Nederlandse landbouw in anderhalve eeuw een internationaal toonaangevende positie heeft gegeven. Maar dit succes is gebaseerd op een verouderd, lineair kennissysteem, waarbij de kennis van de onderzoeker overgaat via onderwijs en voorlichting naar de ondernemer. Dit model beschrijft de huidige realiteit niet meer. Wil de landbouw succesvol inspelen op de maatschappelijke behoeften van de toekomst, dan is samenwerking het devies en daarbij horen nieuwe vormen van communicatie. Dit is in het kort de afscheidsboodschap van Hans Davina, die zich twaalf jaar lang in verschillende functies bij LNV heeft ingezet voor het kennisbeleid. Onlangs stapte hij over naar een andere functie bij LNV: projectleider strategische dialoog voedselkwaliteit.

Wat is er mis met het oude kennissysteem?

'Kennisonwikkeling begint niet bij wetenschap en technologie, zoals velen nog denken. De gebruiker van de kennis staat centraal. En die gebruiker ontwikkelt zelf kennis. Als ondernemer ontwikkelt hij kennis in de praktijk, als student tijdens zijn studie en als wetenschapper of ingenieur in zijn 'laboratorium'. Nu is het de kunst, dat die kennisgebruikers hun kennis met elkaar delen.'

Hoe kun je die interactie tussen ondernemers, onderzoekers en studenten vormgeven?

'De kunst is om elkaars taal te spreken en te verstaan. Denk na en praat over wat jou beweegt en luister naar de ander. Dan kunnen er ideeën en plannen ontstaan die heel nieuw zijn. Innovatie is toch meer passie dan planning. Als je de goede snaar raakt, maak je veel energie los. Verder roep ik op nieuwe mogelijkheden te benutten op het gebied

van communicatie. De wetenschap leeft vooral in een geletterde wereld, terwijl de wereld buiten steeds meer in beelden communiceert.'

Zo nieuw is die boodschap toch niet? In de programma's voor systeeminnovatie zijn zulke werkvormen al heel gebruikelijk.

'Nee, totaal nieuw is het niet, maar het wordt nog niet vaak gerealiseerd. Dat betekent dat je de boodschap nog vaak moet herhalen. Ik heb inderdaad het gevoel dat de systeeminnovatieprogramma's dit goed oppakken en experimenteren met werken in netwerken. Maar tegelijk zie ik dat deze programma's vooral gericht zijn op de plant-aardige sector zijn, met een klein beetje dier. Voor echte systeeminnovatie is verbinding nodig van verschillende werelden, bijvoorbeeld ook met de wereld van chemie en gezondheidszorg. LNV en onderzoekers zouden daar aan moeten werken.'

Vaak zijn ondernemers niet bereid te investeren in kennis.

'Daarom is het belangrijk dat kennisinstellingen goed weten welke bedrijven interessant zijn voor onderzoek. Het gaat om de koplopers. Met het peloton ga je als onderzoeker of docent anders om dan met de voorlopers. De achterhoede is voor Wageningen niet belangrijk.'

Is het nodig dat LNV strakker gaat aansturen?

'Het gaat erom dat bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek gaan samenwerken. Dat bevordert innovatie. Dat is geen kwestie van subsidies met strengere voorwaarden voor de inhoud van het onderzoek. LNV wil juist – naast de beschikbaarstelling van onderzoeksmiddelen – de dialoog stimuleren tussen de kennisgebruikers en de kennisontwikkelaars, zodat meer en betere samenwerking kan ontstaan. Publieke investering in onderzoek blijft dus nodig.'